יב

אורות דתהו בכלים דתקון

הרב שניאור זלמן מרדכי קץ שליט"א, ראש ישיבת "נחלת ישראל"

תחילת היכרותי עם תורתו של הרב יצחק היתה בהתועדות בקבר יוסף הצדיק שבשכם. באותה תקופה אהובה הרב מסר מדי יום חמישי שיעור קבוע על פרשת השבוע. תחושתי התחלקה לשתיים: מחד, הרגשתי כמו ילד קטן שנכנס לחנות הצעצועים הגדולה בעולם, והוא מוקסם מכל מה שהוא רואה. לבחור או לאברך ממוצע יש לפחות היכרות בסיסית עם פרשת־השבוע, או שכך הוא מחזיק מעצמו לפחות, מצד ישותו; אבל להפגש פתאום על תורה שלא הכרת ואין לך בה שום יד ורגל והיא באמת חידוש ממש – זה מהמם, מסקרן, ומורגש כאחד ממש, בחינת "הרואה פיל בחלום יפה לפלאות". פילים, פלאי פלאות. מבחינה זו, אנו זוכים יחד עם כל ישראל שיתקיים בנו מאמר הפסוק ומאמר חז"ל "תורה חדשה מאתי תצא", זו תורתו של משיח.

לעומת ההרגשה הזו, ישנה עוד הרגשה: התסכול, שאחרי רבע שעה מתחילת השיעור (במקרה הטוב) אתה מאבד כל הבנה בדברי הרב, בגלל גובה ועמקות המושגים עליהם הוא מדבר. האדם מרגיש שאלו מושגים גבוהים ועמוקים, והוא רחוק מהבנתם, כי הם גדולים והוא קטן.

מרתק היה לראות את הרב הלל ליברמן הי"ד ממתיק סוד ואוחז לגמרי בכל דברי הרב, כאשר הם לבדם מפלפלים ביניהם...

ואנכי הקטן והם נדמים בעיני כחכמים בעיני אביו של רבי אליעזר בן הורקנוס... אך זכה הרב ב"ה לתלמידים נאמנים – הרב יוסי פלאי, ר' איציק, ישראל אריאל, איתיאל היקר, ועוד – שמצמצמים את האור כי טוב כדי שהאורות דתהו יכנסו לכלים דתקון ויצליחו להגיע גם אלינו הקטנים.

הרב גם זכה ללמד את כל ישראל, שהתורה עמוקה היא מני ים ורחבה מארץ מדה וכמה שעוסקים בה היא עדיין תמימה, ותמיד יש בה עוד, כאילו לא נגעו בה כלל: החל מעומק אלקי של דבר ה׳ ועד לגימטריאות נפלאות, יקרות מפז, הגנוזות בעומקי הכתובים.

הצד השני באורו של הרב יצחק הוא פריסת תכניות בכלים דתקון, ולפי הזמן והמקום להביא שכינה לתחתונים, לישראל כמובן ואף לאומות העולם. הניתוחים העמוקים וראיית התמונה הכוללת של הפלגים השונים באומה וכוחם המופיע בצירופים שונים הנה מהפכה עצומה: גדולה היא לא רק לימוד ׳מקומי׳, אלא פריסת מפה כוללת עם ציוני דרך כיצד להתקדם.

עמידתו האיתנה של הרב במסירות נפש לאורך כל השנים, לומר גם דברים שבזמנם היו קשים קליטה לחלק מהציבור, היא אות ומופת לכולנו – לא להשבר או להתייאש, גם בזמנים קשים, ולהיות מוכנים לשלם מחירים למען האמת – כי אין ספק שהאמת תעמוד לנצח.

הענין השלישי הוא מהפכת ״תורת הנפש״ – נתינת תכנית חסידית רוחנית למצוקות הדור והנוער, מתוך ראיה פנימית ועמוקה ליצירת כלים להבין לנפשם ולשפתם של הדור, והענקת מזור ומרפא להתמודדויות העצומות הקיימות במציאות.

״גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך״, בָּרֵךְ ה׳ את הרב שליט״א בבריאות לאורך ימים ושנים ונזכה להתחזק באורו של משיח ולראות בשלימות הגאולה האמתית והשלמה בקרוב ממש.

שניאור קץ